

Stenus umbratilis (CASEY, 1884) (Coleoptera, Staphylinidae) – gatunek nowy dla fauny Polski

Stenus umbratilis (CASEY, 1884) (Coleoptera, Staphylinidae) – new to the Polish fauna

KONRAD H. MACIEJEWSKI

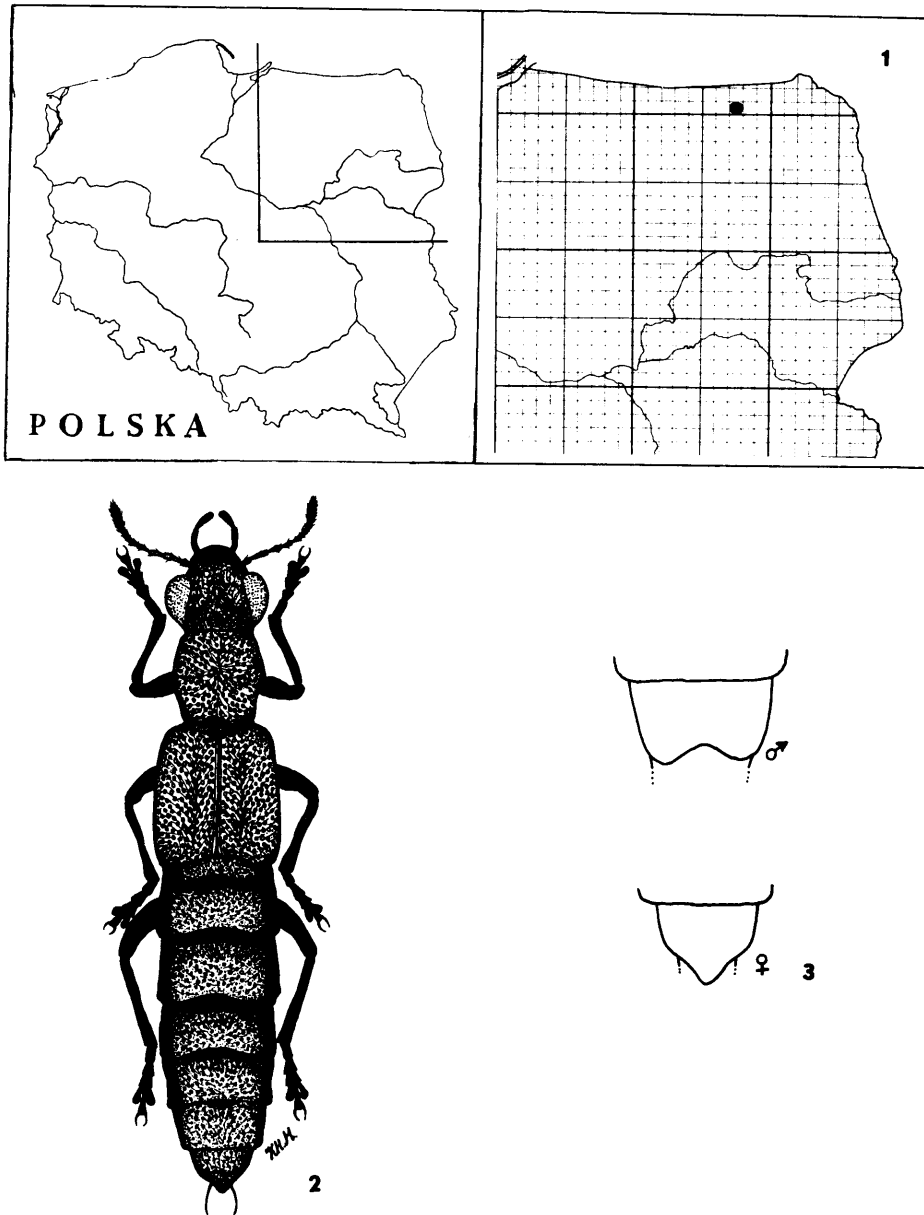
Instytut Biologii UMK, Zakład Ekologii Zwierząt, ul. Gagarina 9, 87-100 Toruń

ABSTRACT. First record of *Stenus umbratilis* (CASEY) from Poland is given. The species was found in Puszcza Borecka forest in NE Poland.

Do podrodziny *Steninae* należy ok. 1400 gatunków, z nich ok. 1340 należy do rodzaju *Stenus* LATREILLE, 1796. Z Polski dotychczas wykazano 97 gatunków, możliwe jest odnalezienie kilku następnych. Dość słaby stopień zbadania tej grupy wynika z ich dużego, wzajemnego podobieństwa i trudności w oznaczaniu. Często budowa aparatu kopulacyjnego jest jedyną cechą rozpoznawczą gatunku. W wielu przypadkach trzeba korzystać ze zbioru porównawczego.

Steninae są chrząszczami małymi, długość ciała największych krajowych gatunków nie przekracza 7 mm. Spośród innych *Staphylinidae* wyróżniają się budową głowy, której całe boczne brzegi zajmują silne wypukłe oczy. Gatunki z rodzaju *Stenus* LATR. charakteryzuje także ciekawa budowa wargi dolnej, podobnej jak u larw ważek, wśród chrząszczy spotykaną tylko w tym rodzaju. Najczęściej występują one w środowiskach wilgotnych, przy czym istnieje wyraźna korelacja pomiędzy gatunkami a typem środowiska. Biologia tych chrząszczy jest prawie zupełnie nieznana, przypuszcza się, że są one drapieżne i odżywiają się drobnymi szczeciogonkami.

Stenus umbratilis (CASEY) (ryc. 2,3) – dotychczas był podawany z Anglii, Danii, Szlezwik-Holsztynu, okolic Hamburga, Fenoskandii i Półwyspu Kolskiego oraz Ameryki Północnej. Uważany jest za gatunek o niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu (BURAKOWSKI i inni, 1979). Z Polski nie był notowany, aczkolwiek o możliwości jego występowania w części północnej informowali SZUJECKI (1961) oraz FOLWACZNY (1979).

Ryc. (Fig.). *Stenus umbratilis* CASEY: 1 – stanowisko w Polsce (locality in Poland), 2 – imago, 3 – VI sternit odwłoka, według SZUJECKIEGO (VI abdominal sternite, after SZUJECKI).

Podczas badań nad *Coleoptera* Puszczy Boreckiej odkryto stanowisko tego gatunku: okolice wsi Czerwony Dwór (UTM EF70) (ryc. 1). Na brzegu stawu wysiano ze szczątków roślinnych 1 XI 1993 1 ♂, leg. K. H. MACIEJEWSKI. Przesiewano wilgotną ściółkę w pasie przybrzeżnym o szerokości ok. 1 m., w grądzie niskim. Omawiany gatunek występował wraz z *Stenus pubescens* STEPH, *S. humilis* ER., *S. fornicatus* STEPH.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCKOWSKI M., STEFAŃSKA J., 1979: *Staphylinidae*, cz. 1 (przy współpracy A. SZUJECKIEGO). Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, 6: 138–191.
- FOLWACZNY B., 1979: Verzeichnis der Käfer Preussens, Verlag Parzeller & Co., Fulda.
- SZUJECKI A., 1961: Kusakowate *Staphylinidae*. Klucze do oznaczania owadów Polski, Warszawa, XIX, 24 b: 1–72.